

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

**Základní škola T. G. Masaryka, Bohumín-Pudlov, Trnková 280,
okres Karviná**

Trnková 280, 735 51 Bohumín-Pudlov

Identifikátor školy: 600136345

Zřizovatel: Město Bohumín, Masarykova 158, PSČ 735 81

Školský úřad Karviná, Mírová 1429

Termín konání orientační inspekce: 16. - 19. listopad 1999

Čj.	143 311/99-11035
Signatura	on3ct103

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka dějepisu v 9. ročníku a vlastivědy.

V hodinách vlastivědy byly provedeny hospitace v jedné čtvrté a v jedné páté třídě.

Ve 4. a 5. ročnících je úroveň výuky vyrovnaná. Vyučovací jednotky byly velmi dobře připraveny v souladu s učebními osnovami předmětů.

Podmínky, v nichž výuka probíhala, byly velmi dobré - učebny vkusně, podnětně a účelně zařízeny, nábytek je nový, aktuální výzdoba prezentovala práci žáků. Světelné podmínky jsou kvalitní, zásady psychohygieny včetně tempa, relaxačních prvků a střídání činností jsou dodržovány.

Žáci mají k dispozici vhodné učebnice, ve škole je dostatečné množství pomůcek k výuce žáků těchto ročníků. Ve sledovaných hodinách bylo zaznamenáno důsledné používání názorných pomůcek, především dvojrozměrných, např. obrázků, přehledů, map, popř. byly využívány ukázky z knih a encyklopedií. Užití audiovizuální techniky bylo zaznamenáno ve velké míře (např. diaprojektor, KP8, meotar).

Hodiny byly metodicky dobře promyšlené, střídání činností žáků bylo přiměřené, ve třídách převládala přátelská pracovní atmosféra, žáci pracovali se zaujetím, vhodné bylo zařazování zpěvu.

Učitelé poskytují prostor k deduktivním i induktivním myšlenkovým postupům vedoucím k samostatnému třídění informací, vedou žáky k samostatnosti a k logickému uvažování, uplatňují individuální přístup, menší časovou dotaci věnují utvrzení učiva. Užívají rozmanitých metod a forem práce s řadou činnostních prvků.

Vyučující organizují výuku cíleně, daří se jim propojovat samostatnou práci, prvky tvořivé dramatiky, kooperativních činností. Ve většině případů byl vyvážený poměr mezi reproduktivními a produktivními činnostmi. Důraz byl rovněž kladen na rozvoj řečových dovedností. Znatelná je individualizace a diferenciací podle výkonů jednotlivců.

Interakce a komunikace mezi vyučujícími a dětmi byla přirozená, vhodně sladěná s cíli hodin, děti reagovaly bezprostředně a otevřeně. Přístup všech vyučujících k žákům byl klidný, přátelský, komunikace byla oboustranná a neformální. Někdy byla postrádána větší důslednost ve vztahu ke slabším žákům. Osobnost dítěte je respektována.

Všichni vyučující dovedou žáky vhodně motivovat, hodnocení je průběžné a je využívána pochvala a povzbuzení. Žáci jsou povzbuzováni k výkonu, vyučující vytvářejí atmosféru důvěry a partnerství. Na chyby je reagováno klidně, následuje okamžité vysvětlení.

Výsledky výuky byly velmi dobré, pochopení učiva u většiny žáků je zafixované, grafický i mluvní projev odpovídal možnostem a předpokladům žáků. Klasifikace i hodnocení jsou přiměřené výkonům.

Výuka dějepisu probíhá v souladu s osnovami a učebními plány vzdělávacího programu, tematický plán je zpracován a aplikován.

Vyučující je odborně i pedagogicky způsobilá, působí jako okresní metodička pro výuku dějepisu. V průběhu inspekce byla sledována jedna vyučovací hodina v 9. ročníku. Stanovený cíl sledované hodiny odpovídal učebním osnovám obsahově a časově. Vhodně volené otázky a forma výkladu nového učiva vzhledem k věku žáků a jejich současným znalostem umožnila dosažení stanoveného cíle velmi efektivním způsobem. Velmi dobře byla zajištěna návaznost na již probrané učivo, a to formou prověřování znalostí jednotlivých žáků, prací žáků

ve skupinách se zadáním různých otázek z již probraného učiva a jejich následným podrobným společným vyhodnocením. Hodina byla velmi dobře promyšlena, zbyl i čas na opakování a fixaci poznatků. Závěr tvořilo zamyšlení žáků, možnost vlastního hodnocení událostí a jakási názorová tribuna na danou problematiku.

Výuka probíhala v kmenové třídě, kterou žáci podle pokynů učitelky velmi rychle přeměnili na odborné pracoviště, kde byly všechny potřebné pomůcky včetně didaktické techniky. Psychohygienické podmínky byly velmi dobré.

V hodině byly využity učebnice, pracovní listy, vývojové mapy, dobové fotografie, mapy a dokumenty vztahující se k regionu. Celkovou vysokou úroveň hodiny zvyšovala i fundovanost vyučující s jejím zájmem o tento předmět. Učitelka dosáhla vynikající pracovní atmosféry nenásilnou formou, která vyvrcholila ve velmi emotivní závěr, který podtrhl cíl celé hodiny.

Při výuce byly použity formy frontální výuky, práce ve dvojicích i úkol pro jednotlivce. Motivačními prvky byla pochvala za dobře zpracované úkoly, časté kladení problémových otázek i zajímavé informace doplňující učivo. Pracovalo se s pojmy, daty, jmény osobností, byly vyvozovány vazby mezi nimi a následné události. Fungující zpětná vazba vracela učitelku k vysvětlení příčin a k důsledkům probíraného jevu. Písemný záznam výkladu promítnutý na plátno byl proveden ve spolupráci s žáky, svou tvořivostí a produktivitou velmi vhodně posloužil jako závěrečné shrnutí látky.

V hodině byl použit diaprojektor, kdy žáci na základě obrazového materiálu opakovali probranou látku dedukcí. Ve výkladové části byla zpětnou projekcí promítnuta mapa územního vývoje, jež posloužila jako zdroj důležitých informací.

Učitelka dokázala vytvořit velký prostor pro vlastní vyjadřování žáků, pro zpětnou vazbu k ověření, jak žáci pochopili smysl dějinných souvislostí a jak dovedou aplikovat učivo.

V mnoha částech hodiny byla pozorována vnitřní diferenciací žáků a jejich individualizace. Provedená klasifikace při individuálním zkoušení žáků byla přiměřená, zdůvodněná, chyby byly ihned analyzovány. V hodině byly velmi vhodně použity vazby k regionu a mezipředmětové vztahy. Žáci měli možnost vyslovit vlastní názor a vyjádřit i své hodnocení. Hodina byla provedena velmi kultivovaně, byla zřejmá přirozená autorita vyučující.

Interakce i komunikace byla bezprostřední, živá, vycházela z atmosféry vzájemné důvěry a pěkných vztahů mezi vyučující a žáky.

Během hodiny projevili žáci o předmět zájem, měli velmi dobré znalosti, byli schopni posuzovat historická období z různých hledisek a vyvozovat z nich důsledky pro další historický vývoj.

Celkově je kvalita vyučování dějepisu v 9. ročníku a vlastivědy hodnocena jako vynikající.

Český jazyk

Kvalita vzdělávání v hodinách jazyka českého byla hodnocena z hlediska plánování a organizace výuky, podmínek, ve kterých výuka probíhala, užitých vyučovacích forem a metod, motivace a hodnocení žáků v hodinách, spolupráce a komunikace mezi žáky a učiteli. Byly navštíveny hodiny českého jazyka 1. - 9. tříd tak, aby byly hospitováni všichni vyučující. Úroveň zhlédnutých hodin byla velmi vyrovnaná.

Týdenní hodinové dotace českého jazyka korespondovaly v předloženém rozvrhu s učebními plány vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 v 1. a 6. ročníku a Obecná škola čj. 12 035/97-20 v 2. až 5. ročníku a 7. až 9. ročníku. Všechny základní ukazatele v oblasti plánování a přípravy výuky českého jazyka byly splněny. V souladu s učebními osnovami byly

vypracovány přehledné a funkční tematické plány, jim také odpovídalo probrané a probírané učivo zapsané v třídních knihách. Kontinuita výuky předmětu v jednotlivých ročnících je zajištěna. Škola nabízí v oboru český jazyk volitelný předmět Literární výchova. Žáci mají také možnost se zapojit do práce zájmových kroužků: Učíme se správně mluvit pro žáky 1. a 2. tříd a Cvičení z českého jazyka, kde se žáci 9. tříd připravují k přijímacím zkouškám na střední školy.

Výukou na 1. stupni jsou pověřeny učitelky, které již získaly odbornou a pedagogickou způsobilost, a jedna učitelka, která končí dálkové studium pedagogické fakulty letos. Veškerá výuka českého jazyka na druhém stupni je svěřena kvalifikovaným, zkušeným učitelkám.

V práci vyučujících lze vysledovat nejen tradiční, osvědčené přístupy k výuce, ale i mnohé nové metody a formy. Škola má propracovaný, účinný a velmi funkční systém práce metodických orgánů, velká pozornost je věnována metodické pomoci méně zkušeným a nekvalifikovaným učitelům.

Vybavenost učeben a dalších výukových prostorů školy je v zásadě na optimální úrovni. Výuka předmětu český jazyk probíhá v kmenových třídách, které poskytují dostatek prostoru pro veškeré zvolené vyučovací metody a aktivity. Škola také využívá speciálně vybavenou třídu, která byla původně určena pro reedukaci dětí se specifickými poruchami učení. Učebny jsou pedagogicky podnětné a dobře vybavené, vyzdobené jsou vzhledem k věku žáků převážně výukovými nástěnnými obrazy, barevnými aktuálními nástěnkami a výtvarnými pracemi. V hodinách žáci užívají učebnice nakladatelství Alter. Četný obrazový materiál, který je součástí třídního interiéru, se týká mluvnických přehledů, písemné normy, doplňkové četby, knižních ilustrací pro děti. Výuka předmětu je zajištěna standardními pomůckami lexikálního a odborného charakteru, učitelé užívají souvislou četbu ze žakovské knihovny, alternativní texty, jazykové příručky a cvičebnice. Určitým problémem je opotřebovanost těchto pomůcek a také omezené finanční možnosti pořídit nové. Do hodin vyučující běžně začleňují audionahrávky, videozáznamy, projekci diafilmů a počítačových programů. Většina vyučujících zvládá práci s textovým editorem na PC a využívají ho k tvorbě alternativních textů a pracovních listů. Běžná je možnost používat kopírku.

Po organizační stránce se u vyučujících projevila tvořivost a metodická zdatnost, výuku řídily promyšlenými a srozumitelnými pokyny. Sled a výběr informací byl přiměřený náročnosti učiva, věkovým zvláštnostem žáků a hlavně specifickému složení třídy. Učitelky sledovaly během vyučovacího procesu především cíl výuky a ve všech hodinách zbyl i časový prostor na shrnutí učiva, na závěrečné hodnocení práce třídy a některých jednotlivců. V jednom případě nebyl cíl úplně splněn pro špatný odhad délky samostatné práce, téma bylo žákům proto zadáno jako domácí úkol k dopracování. Organizace hodin umožňovala velký podíl samostatné práce, žáci byli vedeni k logickému odvozování a zdůvodňování. Pozornost zajišťovali učitelé četnou pestrou motivací, různými vyučovacími metodami procvičování a výkladu, tvořivými a zábavnými aktivitami, samostatnými pracemi s učebnicemi a s textovými pomůckami. Žáci pracovali v sešitech i na tabuli, při procvičování se střídaly prvky ústních cvičení s písemnými. Projevila se snaha o individuální přístup, učitelé pomáhali slabším, věnovali se také žákům s rychlejším tempem práce. I když převládal frontální způsob výuky, přesto byly velmi často použity formy práce ve dvojici, ve skupinách nebo řadách. Pozornost byla věnována jazykovým rozborům, v několika třídách byly použity formou soutěží, hry nebo samostatné práce. Velmi často učitelé proložili činnosti relaxačními chvilkami – uvolňovacími cviky, dýcháním, protahováním, zpěvem. Mnohdy byly aktivity střídány tak, aby žáci alespoň měnili pracovní polohy. Ve všech zhlédnutých vyučovacích jednotkách byl čas efektivně využíván a jednotlivé fáze výuky byly za sebou logicky řazeny. Učivo bylo vyučujícími interpretováno správně a příklady při uvádění učiva byly promyšlené a funkční.

Grafická úroveň zápisů na tabuli i vedení zápisů v žákovských sešitech byly na velmi dobré úrovni. Žáci byli kontrolováni, opravováni, mohli si zpětně porovnat výsledky. Velkým kladem zhlédnutých hodin bylo, že žáci prokazovali aktivitu a snahu, vesměs měli velmi dobré znalosti, učitelé je vedli k vhodným pracovním návykům a ke schopnosti sebekontroly. Při hodnocení výkonů žáků vyjadřovaly učitelky pozitivní postoje, činnosti však byly málo spojeny se závěrečnou klasifikací. Známkování nebo záznamy do žákovských knih nebyly provedeny ani v jedné hodině.

Ve všech hodinách byli žáci aktivizováni vstupními motivačními metodami (píseň, aktualizace, zkušenosti žáků, znalostní povědomí, vlastní četba). Další pozitivní posilování pozornosti prováděli vyučující při změnách činností a individuálně oceňováním žáků ústní pochvalou za dobrý výkon. Analýza chyb byla prováděna bezprostředně po ukončení každého ústního nebo písemného projevu. Vyučující pracovaly s chybou a hledaly zdůvodnění nesprávných tvarů zároveň se žáky. Všechny didaktické zásady byly respektovány.

Dohodnutá pravidla jednání byla přijata jak učiteli, tak žáky. Inspekce vysoce hodnotí snahu o komunikaci. Žáci byli respektováni jako osobnosti a měli možnost vyjádřit svůj vlastní názor. Náměty a myšlenky obsažené v žákovských odpovědích byly využívány zejména při výkladu nového učiva, při kterém učitelé kladli otázky k dané problematice. Komunikace vyučujících, jejich pohotovost a jazyková správnost byla ve všech navštívených hodinách výborná. Totéž se týká i jejich neverbální komunikace. Všechny vyučující českého jazyka mají pozitivní a velmi citlivý přístup k žákům. Kázeňské problémy v době inspekční návštěvy nebyly zaznamenány, u žáků byl zřetelný kladný vztah k výuce, učitelům a celé škole.

Shrnutím jednotlivých atributů je úroveň výuky českého jazyka hodnocena jako vynikající.

Zeměpis, přírodopis

Vyučování zeměpisu a přírodopisu odpovídá vzdělávacímu programu jak v osnovách a učebních plánech, tak i ve školou vytvořených tematických plánech.

Zeměpis není ve škole z personálních důvodů vyučován s odbornou způsobilostí vyučujících, což neovlivňuje úroveň výuky celého předmětu. Přírodopis je vyučován ze 67% vyučující s odbornou způsobilostí. Byly sledovány hodiny u tří vyučujících (dvě v zeměpise a jedna v přírodopise).

Výuka probíhá v běžných kmenových třídách, pomůcky, mapy, přírodniny i didaktickou techniku si musí vyučující sami přinášet.

Žáci disponují schválenými učebnicemi vhodnými pro aplikaci osnov. Schválené učebnice s platnou doložkou MŠMT ČR jsou ve všech ročnících k dispozici.

Škola je k výuce zeměpisu postačujícím způsobem vybavena aktuálními mapami, odbornou literaturou i glóby. Vyučující často čerpají z vlastních zdrojů i literatury k návaznosti výuky.

Zásady psychohygieny byly vesměs dodržovány, světelné i tepelné podmínky se pohybují v mezích normálu.

V hodinách převažuje tradiční organizace výuky. Členění na úvodní opakování, expozici učiva bylo vhodně provázeno metodou řízeného rozhovoru, problémovými otázkami, individuálním i skupinovým zkoušením. Pouze shrnutí učiva a zápis nebyl časově odpovídající.

Efektivita výuky byla vyučujícími posílena užitím meotaru a diaprojektoru s velmi funkčně zařazenými ukázkami spojenými s předběžným zadáním úkolů a následným vyvozením poznatků. Velmi dobrá je rovněž práce s mapou i atlasy a pravidelné využívání učebnic k samostatným činnostem.

Tempo vyučování nebylo pro žáky příliš vysoké, byl dán dostatečný prostor pro vyjadřování

žáků, došlo k fixaci poznatků, důraz byl kladen na individualizaci a diferenciaci výkonu jednotlivých žáků.

V oblasti motivace i aktualizace učiva vyvíjeli vyučující snahu a nacházeli u žáků reflexi.

Hodnocení výkonů při zkoušení bylo objektivní, téměř však chybí sebehodnocení a sebereflexe žáků.

Interakce a komunikace učitel - žák je většinou bezprostřední, nenásilná a nese znaky dobrých vzájemných vztahů. Prostor jí vymezený v hodinách převažuje a příležitosti pro samostatné vyjadřování žáků je poměrně dostatek.

Učitelé dbají dostatečně na kvalitu verbální komunikace a proto pocítují nutnost korigovat projevy žáků a rozvíjet jejich komunikativní schopnosti.

Celkově hodnotí inspekce výuku zeměpisu a přírodopisu jako velmi dobrou

Úroveň výuky dějepisu je hodnocena jako vynikající..

Hodnocení kvality vzdělávání

Celková úroveň kvality vzdělávání je na základě výše uvedených skutečností hodnocena jako vynikající.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy stanovila dobré dlouhodobé koncepční záměry na základě zevrubné analýzy podmínek školy a prostředí, v němž se škola nachází. V písemně zpracované koncepci akcentuje zejména skutečnost, že škola se snaží zabránit odlivu žáků do škol v centru, vytvářet předpoklady pro úspěšné zaškolení dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, pokračovat v postupném odstraňování následků povodní, spolupracovat s rodičovskou veřejností. Mezi priority patří rovněž individuální přístup učitelů k žákům s vývojovými poruchami učení jakož i snaha o modernizaci materiálně-technického vybavení školy. Dlouhodobé koncepční záměry má ředitelka školy písemně rozpracovány v Programu výchovně - vzdělávací práce pro školní rok 1999/2000. Z jeho analýzy je zřejmé, že plánování je pojato jako ucelený systém, koncepce a stanovené cíle jsou reálné, při plánovací činnosti jsou aktivně využívány podněty a připomínky všech pracovníků školy. Roční plán je průběžně rozpracováván do měsíčních plánů, které jsou vyvěšovány na informační tabuli ve sborovně.

Rovněž výchovná poradkyně má písemně zpracovaný plán práce na školní rok 1999/2000.

Zástupkyně ředitele školy vypracovala minimální preventivní program pro oblast zneužívání návykových látek, který je vyučujícími realizován ve vyučovacím procesu.

Výuka ve škole probíhá v první a šesté třídě podle vzdělávacího programu Základní škola, jenž byl schválen pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996 včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22. V ostatních třídách je realizována dle vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12035-97-20. Pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí je již druhým rokem zřízena Přípravná třída. Rozvrh hodin plně respektuje minimální hodinové dotace předmětů i celkové týdenní počty hodin stanovené ve schváleném vzdělávacím programu.

V rámci individuální volby vzdělávacích aktivit škola sice nenabízí žádné nepovinné předměty,

z volitelných předmětů jsou však nabízeny tři, a to: literární výchova, matematická praktika, základy práce s PC. Ve škole vyvíjí činnost tyto zájmové útvary: cvičení z jazyka českého, zajímavá matematika, obsluha PC pro začátečníky, košíková, sportovní hry, doučování z matematiky, mladá rodina, dovedných rukou, učíme se správně mluvit, matematika hrou a zdravotnický kroužek.

Pro celkem 33 integrovaných zdravotně postižených žáků jsou pečlivě zpracovány individuální plány. Spolupráce s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny je na dobré úrovni, vyšetření žáků jsou doložena potřebnou dokumentací.

Kvalita, rozsah a účelnost plánovací činnosti ředitelky školy jsou hodnoceny jako vynikající.

Organizování

Vedení školy je tvořeno ředitelkou školy a zástupkyní ředitelky. Ředitelka školy má vysokoškolské pedagogické vzdělání, odbornou a pedagogickou způsobilost k výuce předmětů ruský jazyk-dějepis, ve funkci ředitelky působí od roku 1990 a vykazuje 29 let celkové pedagogické praxe. Zástupkyně ředitelky školy, v jejíž kompetenci je především řídicí činnost školní družiny, přímé vedení TV, JN, M, PŘ, CH, VP na 2. stupni a fond učebnic, je odborně a pedagogicky způsobilá k výuce přírodopisu a chemie, ve funkci působí od roku 1999 a má 22 let celkové pedagogické praxe. Kompetence všech vedoucích pracovníků jsou zřetelně písemně vymezeny. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy.

Funkcí výchovné poradkyně byla pověřena vyučující, která vykazuje 27 let celkové pedagogické praxe na základní škole a jež dosud neabsolvovala specializační studium pro výchovné poradenství.

Na řízení školy se v rámci svých kompetencí stanovených ředitelkou školy podílí i jedna vedoucí metodického družení na 1. stupni a dvě vedoucí předmětových komisí na 2. stupni. Jednání těchto metodických orgánů se konají zpravidla sedmkrát ročně, zápisy z jednání jsou vedeny standardním způsobem a obsahují relevantní informace.

Řád školy je zpracován v souladu s § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Byl prokazatelně projednán, a schválen pedagogickou radou dne 1. 9. 1999. Z analýzy žákovských knížek je zřejmé, že s ním byli seznámeni všichni žáci školy. Řád školy mají k dispozici žáci na nástěnkách ve všech třídách. V řádu školy je zakotven pokyn MŠMT ČR čj. 16 227/96-22 k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních, jsou zde rovněž ustanovení o právech žáků.

Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům.

Přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Z toho dívek	Počet integrovaných zdravotně postižených žáků
1.	1	24	13	0
2.	1	19	12	0
3.	1	18	11	0
4.	1	28	18	2

5.	1	20	7	7
6.	1	20	9	4
7.	1	21	12	3
8.	2	47	20	9
9.	2	42	14	8
přípr. tř.	1	23	9	0
Celkem	12	262	125	33

Oproti minulému školnímu roku došlo k mírnému poklesu žáků.

Organizace pedagogických rad (pětkrát ročně) a operativních pracovních porad (jejichž obsahové zaměření spočívá hlavně v oblasti multikulturní výchovy, volbě povolání, ochraně člověka za mimořádných situací, v ochraně před negativními jevy a vyhodnocením experimentu přípravné třídy), je vzhledem k velikosti školy optimální z hlediska četnosti i obsahu. Inspekci byly předloženy zápisy z pedagogických rad, které vykazovaly vysokou vypovídající úroveň.

Informační systém školy je promyšleně organizován, čtyřikrát ročně se konají třídní schůzky s rodiči žáků. Další informace o svých dětech mohou rodiče získat dle předchozí individuální domluvy s daným pedagogickým pracovníkem a v rámci konzultačních hodin po pracovních poradách. Spolupráce rodičů se školou je na vysoké úrovni. Aktuální informace jsou rodičům poskytovány zejména prostřednictvím žákovských knížek, ale i prostřednictvím školního časopisu Pudlováček, Zpravodaje pro rodiče a rodiče žáků 1. ročníku dostávají slovní zhodnocení prospěchu a chování formou Osobního listu žáka. K dobré informovanosti vyučujících o problémech žáků přispívá i schránka důvěry, která je umístěna v prostorách školy a patří do kompetence výchovné poradkyně. Rovněž pracovníci školy mají zajištěn přístup ke všem potřebným informacím, důvěrné informace o žácích i o zaměstnancích školy jsou řádně zabezpečeny před zneužitím.

Škola se vhodným způsobem prezentuje na veřejnosti. Žáci školy získali v uplynulém školním roce 2. místo v okresním kole Mladých historiků. V konverzační soutěži z němčiny získala jedna žákyně 5. místo v okresním kole.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999 je z hlediska obsahu a formy na vysoké úrovni, byla prokazatelně projednána s pracovníky školy dne 29. 6. 1999 a poskytuje dostatek písemných i grafických informací.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informační systémy školy jsou hodnoceny jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy používá účelně nástroje operativního řízení, které je jako celek funkční a účinné a je realizováno dle zásad soudobého školského managementu. Dokladem toho je i poměrná stabilita pedagogického sboru a postupně se zvyšující procento hodin odučených vyučujícími s odbornou i pedagogickou způsobilostí. K termínu inspekce zaměstnávala škola celkem 25 pracovníků, z nichž je 16 pedagogů. Týdně je vyučováno úhrnem 314 hodin, z nichž vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí učí 232 hodin (tj. 73,9 %), 58 hodin je odučeno pedagogy bez odborné způsobilosti (18,5 %) a výuka bez odborné i pedagogické způsobilosti činí týdně ve škole 24 hodin (7,6 %), z nichž na 1. stupeň (2. ročník) 24 vyučovacích hodin (téměř 21 % hodin odučených na 1. stupni), na druhém stupni vyučující bez odborné i pedagogické způsobilosti nevyučují. Ředitelka školy působí jako okresní metodička dějepisu.

Věkové složení pedagogického sboru je v zásadě příznivé, průměrný věk vyučujících činí 43,5 let, rozbor struktury učitelského sboru podle pohlaví vykazuje zastoupení jednoho muže. Začínajícím učitelům a učitelům s kratší pedagogickou praxí je přidělen uvádějící učitel s dlouholetou pedagogickou praxí na základní škole.

Je vytvořen promyšlený systém stimulování pracovníků, jsou stanovena kritéria pro přiznání osobních příplatků i kritéria pro udělení mimořádných odměn a třídnicství s nimiž byli všichni vyučující seznámeni.

Pravidelné hodnocení pracovníků probíhá vždy na počátku nového školního roku a když pomine důvod jejich přiznání.

Systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako vynikající.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy má vytvořen samostatný plán kontrolní a řídicí činnosti na školní rok 1999/2000. Podklady k hodnocení a kontrole pracovníků získává vedení školy jednak přímou hospitační činností ve vyučovacích hodinách, jednak prováděnými kontrolami výkonu dozorů, sledováním průběhu schůzek předmětových komisí, pravidelnými kontrolami žákovských knížek, třídních knih, třídních výkazů a další pedagogické dokumentace. Mezi priority v oblasti kontrolní práce vedoucích pracovníků školy patří rovněž sledování práce s integrovanými zdravotně postiženými žáky, jakož i kontroly grafického projevu v sešitech a písemných pracích žáků.

V průběhu měsíců září a říjen vykonala ředitelka školy 15 přímých hospitací. Zástupkyně ředitelky školy z důvodu krátkého působení ve funkci s hospitační činností pozvolna začíná. Záznamy o provedených hospitacích a o pohospitačních rozhovorech s vyučujícími jsou prokazatelně pečlivě vedeny. Každý hospitovaný učitel potvrzuje svým podpisem, že byl svým nadřízeným seznámen s hodnocením sledované vyučovací hodiny.

Ke kontrole vyučovacích výsledků žáků používá škola interní srovnávací prověrky z českého jazyka, matematiky a dalších předmětů. Klasifikace žáků je prováděna dle klasického klasifikačního řádu, použití širšího slovního hodnocení není na přání rodičů využíváno.

Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou hodnoceny jako vynikající.

Hodnocení kvality řízení

Na základě výše uvedených skutečností je možno konstatovat, že řídicí činnost vychází z dobré a reálné dlouhodobé koncepce, která se promítá ve funkčně zpracovaném plánu práce na školní rok. Řízení základní školy je se zabezpečením zpětných vazeb vynikající. Jsou respektovány obecně platné právní normy.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Přípravná třída pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí

Po povodních z roku 1997 se změnilo sociodemografické složení obyvatelstva obce, v oblasti je nyní silné zastoupení romského i sociálně slabšího obyvatelstva. V samotném Pudlově, okrajové části Bohumína, se nenachází žádné předškolní zařízení, proto ve školním roce

1998/1999 byla z iniciativy ředitelky školy ve spolupráci s obcí zřízena přípravná třída.

Hodnocení činnosti přípravné třídy ve školním roce 1998/99

Sledovaný jev	Počet
Počet zapsaných dětí k 1.9.1998	15
Maximální počet dětí během roku	25
Počet dětí, které PT dokončily	25
Počet dětí vřazených do 1.třídy ZŠ	21
Počet dětí vřazených do 1.třídy ZvŠ	1
Počet dětí s následným odkladem povinné školní docházky do 31. 8. 2000	3

Ve školním roce 1999/2000 byla zřízena jedna přípravná třída s počtem 23 žáků..

Tabulka o složení přípravné třídy 1999/2000

Sledovaný jev	Počet	Sledovaný jev	Počet
Počet žáků k 1.9.1999	23	Děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí	21
Počet žáků ke dni inspekce	25	z toho romských dětí	18
Děti s polodenní docházkou	19	Děti nesplňující SZP	4
Děti s celodenní docházkou	6	Děti s odloženou školní docházkou	5
Průměrná docházka	17,6	Děti s dodatečně odloženou docházkou	2
Průměrná absence	6,6	Děti pětileté	18

Písemně zpracovaná koncepce přípravné třídy vychází z analýzy podmínek školy; její budovy a jejího umístění v obci. Na základě koncepce byl vypracován celoroční plán, v němž jsou zahrnuta témata z metodického materiálu MŠMT ČR čj. 23446/97-20 ze dne 28. srpna 1997. Obsahuje základní cíle: příprava dítěte na školní docházku, bezproblémové začlenění do vzdělávacího procesu, odstranění jazykové bariéry, rozvinutí sociálních, kulturních a psychických schopností dětí, jejich dovedností a návyků. Celoroční plán byl podkladem pro týdenní plány, které si učitelka vytváří v měsíčním předstihu a rozpracovává je motivačně a metodicky. Témata v týdenních plánech odpovídají probranému a probíranému učivu zapsanému v třídní knize. Týdenní časová dotace je 20 hodin. V průběhu čtyřhodinového dopoledního cyklu je využívána pružná organizace výuky, která reaguje na momentální situaci ve třídě.

Ke každému žákovi učitelka vytváří pedagogicko-psychologické sledování, zaznamenává změny a pokroky, podklady k dalšímu působení. Součástí je sociální a rodinná anamnéza. Dokumentace o žácích je doložena potřebným zdravotním vyšetřením. Některé děti jsou na základě depistáže zařazeny do logopedických cvičení, těžším případům bylo doporučeno odborné vyšetření u klinického logopéda.

Do dne inspekce provedlo vedení školy spolu s předsedkyní metodického sdružení 1. stupně v této třídě 4 hospitace zaměřené na metody, motivaci a střídání činností. Učitelka se

zúčastňuje vzdělávacích akcí zaměřených na podobnou problematiku, citelná je však absence možnosti se vzdělávat přímo o problematice přípravných tříd nebo romského etnika. Romská asistentka se pravidelně zúčastňuje v Praze seminářů Evangelické akademie (Nová škola, o.p.s.), zaměřených na integraci romské populace. Náklady na toto vzdělávání si hradí z vlastních prostředků. Ze studia dokumentů a znalostí dané problematiky je patrné, že vedení školy věnuje této třídě pozornost, hledá kontakty se školami s podobným zaměřením a přivítalo by možnost dalšího odborného růstu.

Učitelka vystudovala SPgŠ se zaměřením na předškolní výchovu, vykazuje 32 let pedagogické praxe, v přípravné třídě vyučuje druhým rokem. Romská asistentka vykonává svou funkci druhým rokem, má střední odborné vzdělání. Byla řádně přihlášena k povinnému desetidennímu kurzu pro romské asistenty, ministerstvo školství ho však zatím nekonalo. Stanovená pracovní náplň asistentky odpovídá Statutu pokusného ověřování přípravných tříd čj. 12 748/97 – 20 a jeho úpravě čj. 14 169/98 – 22 z 3.března 1998.

Přípravná třída je integrovanou částí školy, její problematika je řešena na pracovních poradách, je zahrnuta do plánu práce na daný měsíc, učitelka i asistentka se zúčastňují jednání pedagogické rady a jednání metodických orgánů. Veřejnost je o práci přípravné třídy informována vývěskami, letáčky, články v místním tisku. Důležité informace probíhají v místním televizním informačním kanálu, o přípravné třídě také referovaly televize Prima a Česká televize. Škole velmi pomáhá součinnost s Městským úřadem v Bohumíně a zvláště s jeho sociálním odborem. Velmi dobrá je také spolupráce s romskou koordinátorkou a se sociálními kurátorkami Okresního úřadu v Karviné. Školský úřad je o činnosti přípravné třídy informován prostřednictvím výroční zprávy školy a běžného výkaznictví. Kontakty s rodičovskou veřejností probíhají denně při předávání dětí, dále při malých slavnostech třídy, ukázkových hodinách, případně při návštěvách učitelek přímo v rodinách. Rodiče mají možnost volného vstupu, mohou být účastní výuky a někteří toho i využívají. K dispozici je jim také informační nástěnka v šatně třídy.

Souhlas Školského úřadu v Karviné byl dán v rámci schválené organizace školy ze dne 5.9. 1999. Ředitelka vydala rozhodnutí o zařazení žáků do přípravné třídy ke dni 1.9.1999, které je spolu s dalšími rozhodnutími o odkladech povinné školní docházky i o dodatečných odkladech povinné školní docházky v souladu s příslušnou legislativou. Třídní dokumentace, třídní výkaz, katalogový list a třídní kniha, je vedena na tiskopisech 1. stupně ZŠ. Na závěr školního roku žáci obdrží pochvalný list.

Finanční prostředky přidělené MŠMT ČR prostřednictvím školského úřadu pokrývají mzdu asistentky. V důsledku zřízení přípravné třídy obdržela ředitelka školy za zvýšený výkon prostřednictvím SSSaIT 10 000 Kč na učební pomůcky. Zřizovatel poskytl škole v rámci projektu prevence kriminality při zřízení přípravné třídy částku 143 tisíc Kč na pomůcky a potřeby, 20 tisíc Kč na stavební úpravy a nabídl škole vybavení ze zrušené mateřské školy.

Přípravná třída se nachází ve sníženém přízemí, v bývalém třípokojovém školnickém bytě. Prostory sdílí společně se školní družinou. Vybavení a nábytek odpovídá dané věkové skupině, je mobilní, umožňuje seskupování dětí podle zájmu. Interiér je estetický, prosluněný, teplý. Výzdobu tvoří většinou vlastní práce dětí, obrázky a obrazové tabule v česko – romské mutaci. Třída využívá i další prostory školy, například hernu, tělocvičnu, školní dvorek.

Sociální zařízení je nově přestavěno, šatna je prostorná, estetická. Ve všech prostorách je pečlivá čistota. Činnosti probíhají v blocích, jejich délka je optimální, byla dodržena vyváženost řízených i spontánních činností. Pitný režim je zajišťován.

V přípravné třídě proběhla celodenní bloková hospitace. Vyučující spolu s asistentkou zvolily pestré formy a metody práce. Určité rezervy jsou v organizaci práce mezi učitelkou

a asistentkou. Děti byly ve všech činnostech motivovány, jsou vedeny ke kolektivnímu cítění, k vzájemné pomoci a toleranci. Metody práce při rozvíjení rozumové činnosti byly voleny velmi vhodně. Žáci jsou vedeni k sebeobslužným činnostem ve všech oblastech - oblékání, obouvání, stravování, stolování, v péči o hygienu. Průběžně probíhalo pozitivní motivační hodnocení všech aktivit. Učitelka řídila děti motivovanými činnostmi ke zvyšování jazykové úrovně, k vzájemné komunikaci, ke schopnosti aplikovat získané znalosti a dovednosti. Děti byly vedeny formou her k vlastní tvořivosti a k realizaci vlastní fantazie. Výuka je důsledně vedena k vzájemné toleranci, snášenlivosti. Potřeby dětí jsou uspokojovány. Projevují se uvolněně, radostně, mnozí dávají najevo i zdravou sebedůvěru.

Součástí Výroční zprávy o činnosti školy za školní rok 1998/99 je hodnocení činnosti přípravné třídy a jednotlivých složek výchovně vzdělávacích činností. Přípravná třída má možnost se zúčastňovat představení Mládež a kultura, mimo vyučování jsou pro děti organizovány polodenní výlety a odpolední akce.

V dané lokalitě má přípravná třída své opodstatnění, plní své důležité poslání a její činnost je hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. ŠÚ-99-26 opr. ze dne 1. 4. 1999
- zakládací listina školy ze dne 21. 12. 1999 (čj. není uvedeno),
- rozhodnutí o zařazení do přípravné třídy,
- rozhodnutí o odložení povinné školní docházky,
- rozhodnutí o dodatečném odložení povinné školní docházky,
- organizace školního roku 1999/2000 schválena Školským úřadem v Karviné,
- třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, žákovské knížky žáků,
- řád školy, rozvrh hodin,
- kniha úrazů,
- záznamy z pedagogických rad, porad a z jednání předmětových komisí,
- personální dokumentace pedagogických pracovníků školy,
- plán práce školy na školní rok 1999/2000,
- plán kontrolní a řídicí činnosti na školní rok 1999/2000,
- plán práce výchovného poradce na školní rok 1999/2000 a minimální preventivní program v oblasti zneužívání návykových látek,
- podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelkou školy,
- hospitační záznamy a tematické plány učiva,
- protokoly o konání komisionálních zkoušek za školní rok 1998/1999.

ZÁVĚR

***Na základě zjištěných skutečností je škola hodnocena jako vynikající.
Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou efektivně využívány.***

Klady:

- stimulující a funkční prostředí školy,
- zodpovědný přístup vedení školy k problematice přípravné třídy,
- velmi dobrá spolupráce se zřizovatelem,
- velmi pěkný vztah vyučujících k dětem,
- vysoká úroveň řídicí práce školy,
- vysoká vypovídající hodnota výroční zprávy za školní rok 1998/1999,
- práce s integrovanými zdravotně postiženými žáky.

Doporučení inspekce k další činnosti školy:

- zajistit absolvování specializačního studia pro výchovnou poradkyní,
- věnovat se více rytmickým a tanečním činnostem v přípravné třídě,
- žádat školský úřad o zvýšení limitu na další vzdělávání pedagogických pracovníků pro romskou asistentku (školné a cestovné).

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Václav Leikep	Mgr. Václav Leikep v. r.
Členka týmu	Mgr. Šárka Hanušová	Mgr. Šárka Hanušová v. r.

V Karviné dne 29. listopadu 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. listopad 1999

Razítko

Mgr. Olga Lorencová

Mgr. Olga Lorencová v. r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Karviná, Mírová1429	1999 - 12 - 13	143 347/99 - 11035
Zřizovatel: Město Bohumín	1999 - 12 - 13	143 348/99 - 11035

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Bez připomínek